

Částka třetí.**O zkoušení opovědí náhradních.**

§. 15. Jak nejprve lhůta opovědní v §. 6. ustanovená, projde, mají komise údy od výboru stavovského jmenované povolati a jimi se rozmnožiti.

§. 16. Působnost komisí dle §. 15. rozmnožených vztahovati se má na zkoušení opovědí náhrady, v kteréžto příčině mají komise tyto:

- a) zkouseti důvod právní ke brání desátku horního;
- b) vyhledati desátek horní braný, jak ve vydobycích přírodních tak i v peněžích, a
- c) vyhledati náhradu prozatímní, oprávněncům náležitou.

§. 17. Kromě zkoušení náležitosti formálních přísluší též zkoušení důvodu právního, z kterého se opovědi odvádějí, jedině komisím náhradním.

Při vyhledávání braného desátku horního i náhrady náležité užití mají komise pomoci hejtmanství horních a dle potřeby i účtáren státních.

§. 18. Aby úkolu svému náležitě dostály (§. 17.), opatřiti sobě mají komise předkem pomoci a průkazy všeliké, k tomu konci příhodné, jako výtahy z desk zemských o statcích do nich vložených a jich držitelích, seznamy údů stavovských stavu prelátského, panského a rytířského, průkazy desátku horního z kovů drahých, kterýž v době desítileté (§. 7, c) byl vyšel, výkazy roční plodin a výrobku z díl horních a p.

§. 19. Úřadové všelici jsou povinni, učiniti co nejúplněji a nejrychleji za dost žádostem komisí náhradních, ježto se na působnost komisí těchto vztahují.

§. 20. Důvod právní jedné každé opovědi zkoušen buď podle smluv s hory od r. 1534 a 1575, a podle pozdějších nejvyšších obdarování, zřetel majíc vždy k oněm statkům, na nichž desátek z děláni hor zůstaven jest zeměpánu a pročež se nynějšímu držiteli nížádné náhrady dáti nemůže, i kdyby statkové tito byli v držení osob, které jinak mají právo k desátku hornímu.

§. 21. Pakli by v opovědi některé důvod právní ke brání desátku horního z předpisů, ježto tu mají býti pravidlem, u srovnání s výkazem údů stavovských a s výtahem o držitelích statků do desk zemských vložených nebyl patrný; budiž opovídatel vybidnut, by prokázal právo své ke brání desátku jehož, od svých předkův anebo jehož on sám pozdějšími smlouvami nebo obdarováním zeměknížecím nabyt, poněvadž i mnoholeté faktické brání desátku osobě, která k tomu právo nemá, práva k náhradě prozatímní nedává.

§. 22. Náhrada prozatímní náleží podle §. 4. patentu od 11. července r.